

staaende Oplysningsarbejde, som man — for *Kvindernes* Vedkommen — vil gøre til Betingelse for Opnaaelse af politiske Rettigheder. Engelske Kvinder har som maaske intet andet Lands Kvinder vist, at de forstod, hvad det var, de bad om.

Vi føres helt op til 1905, da Kvinderne brugte det sidste »lovlydige« Middel: at spørge en liberal Regerings Politiker om, hvorledes den ventede liberale Regering vilde stille sig til Kvinders Valgret, og til Svar — — — blev kastede ud af hans Mødesal, som om de havde været fulde Bøller eller lignende Urostiftere.

I det jævne og mest lidenskabsløse Sprog sættes Læseren gennem disse Kapitler i Form og blader om til de ca. 250 Sider, der udelukkende drejer sig om *Suffragetternes og Regeringens indbyrdes Kamp i de sidste 8 Aar*.

Det omfangsrige Stof, Forfatteren her har haft at arbejde med, er ind delt i 3 Hovedafsnit: 1) *4 Aars Krigen* (fra 1905 til 1910), 2) *Kampen om The Conciliation Bill* (1910—1912) og 3) *Guerilla Krigen* (siden Marts 1912).

Hvert Afsnit begynder med en overordentlig vejledende Oversigt, hvorefter man faar grundig Besked om Enkelthederne. Disse drejer sig bl. a. om Kvindernes virkningsfulde Valgtaktik overfor Regeringen, der i Januar 1910 førte til, at 30—40 af de Nederlag, Regeringen led ved de almindelige Valg, skyldtes Suffragetternes aktive Opposition. — Forfatteren hævder, at Suffragetternes Taktik: at modarbejde enhver Kandidat, der hører til det liberale Parti, uanset om han er Tilhænger af Kvindevalgretten, aldeles ikke er uforstandig, men beror paa en »ganske koldblodig Bedømmelse af de faktiske Forhold«, idet Erfaringerne nemlig har vist, at det eneste Middel til at faa Regeringen til enten at handle eller at træde tilbage og lade andre handle, er, at tilføje den saa mange Nederlag som muligt og derved rokke ved dens Ansæelse.

Man hører ogsaa om Kvindernes Optræden paa Møder, ved Deputationer osv., hvor de søgte at faa Regeringen i Tale og tvinge den til at svare paa deres Spørgsmaal, og om deres Sammenstød med Politiet, naar dette nægtede dem Adgang. — Afsnittet om deres Ophold i Fængslerne med Sultestrejkerne (og den deraf følgende Tvangsmadning) som Protest mod at blive behandlet som almindelige Forbrydere, i Stedet for som po-

litiske Forbrydere, vil interessere, fordi man blandt andre Oplysninger faar at vide, at en Forbrydelse efter engelsk Opfattelse, naar den begaaes af Mænd, er politisk, naar den bliver begaaet i politisk Øjemed, selv om det drejer sig om Mord.

Englands Historie kender op til de seneste Tider mange af den Slags politiske Mands-Forbrydere, der alle har haft de Begunstigelser, som man nu nægter Kvinderne, f. Eks. deres eget Tøj, særlig Kost, Ret til at skrive, læse o. s. v.

Der gøres ogsaa Rede for Suffragetternes Angreb paa Arbejderpartiets Parlamentsmedlemmer, der modarbejdes, fordi Arbejderpartiet er med til at danne Regering sammen med de liberale. Suffragetterne kræver af Arbejderpartiets Repræsentanter, at de, der har Valgretten paa deres Program, skal tvinge Regeringen til at handle ved at true med ellers at sprænge den.

Man følger Udviklingen Skridt for Skridt lige til de senere Aars Voldsakter, og under Omtalen af disse rettes der i al Stiltfærdighed et Par kraftige Udfald mod Pressen, der i den »sædvanlige Blanding af Hysteri og Hyklerie« lavede en Myg til en Elefant, naar det gjaldt et Par af Kvinder knuste Ruder eller afbrændte oftest ubeboede Bygninger, medens dens Ømhed overfor de »uskyldige Medborgere« ikke kom frem, naar det drejede sig om f. Eks. Kulminearbejder-Strejken, der kostede hele Samfundet c. 50 Mill. Lstr. (c. 900 Mill. Kr.)

I sin udførlige Omtale af den *Uliberale Regerings Optræden* overfor Kvinderne, siger Forfatteren: »Sagt med faa Ord bestod de af Regeringen og dens Tilhængere benyttede Midler hovedsagelig i Bagvaskelser og brutal Behandling af Suffragetterne . . . Ogsaa i denne Periode har man det lidet opbyggelige Skue af en liberal Regering, der i Stedet for at give Kvindevalgretssagens Tilhængere i alt Fald »fair play« foretrækker, dels en Intrigepolitik, med Blokering af Sagen, og dens Snigløben ved Manøvrer bag Coulisserne, dels et Tvangsregimente med Forsøg paa Terrorisering af de Kvinder, der kæmper for deres Køns Frihed og constitutionelle Rettigheder.

I Virkeligheden er det derfor Regeringen, der bærer Hovedansvaret for den alvorlige Karakter, Suffragetternes Agitation har taget i de seneste Tider.

Men Regeringen har, ved at lade

haant om hint Princip*) samt ved ganske forblindet og med stigende Brutalitæt at køre videre med den en Gang paabegyndte Tvangs- og Terroriseringspolitik, ligefrem drevet Suffragetterne fra den ene Voldsakt til den anden. . . .

Bogen vrimler unægtelig med Beviser for, at disse Udtalelser er forsvarelige. Det vilde være fristende at pille et Par Eksempler ud, men disse maa helst nydes i Sammenhæng, vi skal derfor indskrænke os til at forberede Læserne paa en Række Billeder, som meget godt — i Forf.s Lignelse — kunde skrive sig fra Valdemar Atterdags Tid. For dem, der er »blændet« af den engelske liberale Regering — og der skal være en lille københavnsk politisk Fraktion, der er meget imponeret af disse Statsmænd, maa denne Skildring være en drøj Pille.

Bogen, der er udstyret med flere virkningsfulde Billeder, bør læses af alle, der interesserer sig for Kvindebevægelsen, Tilhængere saavel som Modstandere, og navnlig anbefaler vi vore Kredse at købe den og f. Eks. læse den højt ved Medlemsmøder, — ikke for at hverve Tilhængere for Suffragetterne, men for at faa Kendskab til Tingene, som de er. Et Ordskifte om Suffragetterne hører jo nu til Dagens Orden ved næsten hvert eneste Møde, hvor Kvinders Sag er fremme. Det begynder enten i Form af en Kompliment til danske Kvinder, fordi de ikke er so mde engelske**) eller som et Angreb paa den danske Bevægelse, fordi den engelske er, som den er! I begge Tilfælde er det godt at være rustet!

Der er en — lille — Ting, der forbløffer under Læsningen, og det er Stavemaaden — et enkelt Sted ogsaa Ordvalget. Ord som Boutik, Coulissee, antiqueret, Secretair, staar i den pudsigste — stundom klædeligste — Mod sætning til de moderne, frie, frimodigt fremsatte Tanker og Meninger. (Der kunde ogsaa godt have være fundet et andet Udtryk end »Vindue-Smadring« for det engelske »window-smashing«). Enkelte Steder er et gammeldags »vare« eller »vare« sluppet igennem, men disse Smaating er vel

*) Det fra liberal Side tidligere fastslaaede Princip: kun at drive Tvangspolitik i Forbindelse med Forsøg paa at imødekomme de Paagældendes Krav, og at Tvangspolitik uden et saadant samtidigt Forsøg paa Reformering er ganske haabløs.

**) Det er svært at se, hvori Komplimenten bestaar al den Stund vi ikke har nogen som helst Grund til at slaa ind paa disse Veje.